

DJEČJI VRTIĆ IZVOR
Gustava Krkleca 2
Samobor
Klasa: 601-02/19-01-12
Ur.broj:238/27-80/19-1-12

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA IZVOR SAMOBOR

za pedagošku godinu 2019/2020.

Županija : ZAGREBAČKA ŽUPANIJA

Adresa : GUSTAVA KRKLECA 2, SAMOBOR

E-mail: dv.izvor.samobor@gmail.com

Telefon : 3362-033

Fax: 3360-305

Objekti :

c.o.Gustava Krkleca,

p.o Mlinska

p.o. Bregana

p.o. Celine

Ravnateljica : Martina Trošelj

Osnivač : GRAD SAMOBOR

SADRŽAJ

1. USTROJSTVO RADA	3
2. KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA IZVOR	5
3. PROGRAMI	18
3.1. REDOVITI 10-SATNI PROGRAM	18
3.2. POSEBNI PROGRAMI	19
3.2.1. CJELODNEVNI PROGRAM S UČEŠĆEM NJEMAČKOG JEZIKA	19
3.2.2. MONTESSORI PROGRAM	21
3.3. KRAĆI PROGRAMI	22
3.3.1. FOLKLORNA IGRAONICA	22
3.3.2. PROGRAM PREDŠKOLE	23
3.4. PROGRAMI KOJIMA OBOGAĆUJEMO REDOVITI PROGRAM	25
3.4.1. CAP PROGRAM	25
3.4.2. EKO PROGRAM	28
3.5. PROGRAMI VANJSKIH SURADNIKA U ORGANIZACIJI VRTIĆA	29
3.5.1. KERAMIČKA RADIONICA	29
3.5.2. ENGLJSKI JEZIK	29
3.5.3. DJEČJI ZBOR “ SMJEŠAK”	30
4. BITNI ZADACI ODGOJNO – OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE	30
4.1. ZADAĆE NA NIVOU USTANOVE U KONTINUITETU	30
4.2. OBOGAĆIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNOG PROCESA BLAGDANIMA, PROSLAVAMA, SVEČANOSTIMA, POSJETIMA I IZLETIMA	32
5. PROJEKTI	33
5.1. SURADNJA S RODITELJIMA NA PROJEKTIMA	36
6. NAOBRABZA I USAVRŠAVANJE ODGOJNIH DJELATNIKA	36

1. USTROJSTVO RADA

O nama

Dječji vrtić Izvor je javna odgojno obrazovna ustanova koja obavlja djelatnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja djece i skrbi u dobi od navršene prve godine života do polaska u školu čiji je osnivač grad Samobor.

Dječji vrtić „Izvor“ je ustanova za rani odgoj i obrazovanje, koja djeluje na području grada Samobora i osigurava siguran i poticajan prostor u kojem djeca uče čineći. Kroz provedbu različitih programa utemeljenih na humanističko-razvojnem pristupu usmjereni smo razvoju dječjih potencijala, poštivanju dječjih prava i uvažavanju individualnih potreba djece. Svojim djelovanjem potičemo profesionalni rast i razvoj odgojitelja ,pružamo podršku obitelji, pridonosimo razvoju partnerskih odnosa i roditeljskih kompetencija. Doprinosimo razvoju osjetljivosti za okoliš i održivi razvoj djece i odraslih i šire društvene zajednice.

Radno vrijeme vrtića je od 6 sati do 17:30 sati i prilagođava se radnim potrebama roditelja.

Ustanova u svom sastavu ima četiri objekta, tri stalna i jedan u najmu (područni objekt Celine). Zbog sve veće potrebe roditelja za smještajem djece u vrtić, prije početka prošle pedagoške godine dograđen je novi objekt u Bregani s kapacitetom od četiri odgojne skupine. Stoga dvije odgojne skupine vrtićke dobi više ne borave u iznajmljenim prostorijama policijske zgrade u Bregani.

Ove pedagoške godine Ustanova će raditi ukupno na 4 lokacije

- Centralni objekt (Gustava Krkleca 2): 6 skupina
- Područni objekt Mlinska (Mlinska 16a): 6 skupina
- Područni objekat Celine (Celine bb): 1 skupina
- Područni objekat Bregana (Grigora Viteza 30): 11 skupina

Ukupan broj upisane djece s 01.09.2019. je 514 od kojih je :

- Centralni vrtić: Krklecova - 128 djece
- Područni vrtić:Mlinska - 120 djece
- Područni vrtić:Celine - 21 dijete
- Bregana - 229 djece

Ukupno: 498 djece

U pedagoškoj godini 2019./2020 u Dječjem vrtiću Izvor Samobor planira se provođenje sljedećih programa:

1. Redoviti 10-satni program koji - 22 odgojne skupine jasličkog i vrtičkog uzrasta.
2. Posebni programi
 - Cjelodnevni programi
 - Cjelodnevni program s učešćem njemačkog jezika jezika – 1 odgojna skupina u Mlinskoj
 - Montessori program - 1 odgojna skupina u centralnom objektu Krklecova
 - Kraći programi
 - Program predškole – 1 skupina u centralnom objektu Krklecova
 - Folklorna igraonica – 1 skupina
 - Vanjski suradnici u prostoru vrtića nude kraće programe
 - Engleski jezik -Littera
 - Zbor – „Smješak“
 - Tečaj keramike

Uvažavajući Programsko usmjerenje, Okvirni nacionalni kurikulum, te njegove posebne ciljeve, ustrojstvom rada je potrebno osigurati otvorenost ustanove za potrebe okoline i fleksibilnost odgojno- obrazovnog rada uz uvažavanje individualnih potreba svakog djeteta.

Pedagoška godina započinje 02. rujna 2019.g., a završava 30.kolovoza 2020. g. Obilježavanje Dana vrtića je 28. lipnja. Nositelji odgojno-obrazovnog rada su odgojitelji, stručni suradnici (ravnateljica, psiholog, pedagog, logoped, zdravstvena voditeljica).

Za unapređenje ustrojstva rada **bitni zadaci** su :

- Ustrojstvom rada pridonositi povoljnom, cjelovitom razvoju predškolske djece te razvijati potrebu što većeg povezivanja obiteljskog i izvan obiteljskog odgoja. Kroz planirane programe polaziti od stvarnih potreba djece, uz uvažavanje svakog pojedinca te poštivanje njegove osobnosti.
- Osigurati organizaciju rada, koja će biti usklađena s potrebama roditelja, u odnosu na njihove radne i druge obveze.
- Podržavati i nadalje razvijati stručnu ulogu svih djelatnika u odgojno-

obrazovnom radu, te poticati na suradnju i timski rad.

- Sustavnim praćenjem i vrednovanjem postignuća u potpunom radu s djecom utjecati na cjelovit razvoj osobnosti djeteta, te kvalitete njegova života.

2. KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA IZVOR

UVOD

Kurikulum vrtića predstavlja implementaciju Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje u pojedinom vrtiću s obzirom na njegove posebnosti. Vrtićkim kurikulumom utvrđen je okvirni plan i program rada u svim programima koje provodi vrtić. Pri izradi kurikulumu stavljen je naglasak na specifičnosti vrtića i sredine u kojoj vrtić djeluje. Središte i polazište rada jesu:

- potrebe i interesi naše djece
- roditelja
- lokalne zajednice.

U planiranju aktivnosti vodimo se načelima individualizma, nepristranosti i interdisciplinarnosti.

Bitne pretpostavke ostvarivanju ciljeva postavljenih u kurikulumu su:

- podizanje stručnih kompetencija odgojitelja
- kvalitetna suradnja na relaciji roditelji-vrtić
- prepoznatljivost i podrška lokalne zajednice

Prioritetna područja unapređenja u ovoj pedagoškoj godini su: inkluzija djece s teškoćama u razvoju, priprema za školu, komunikacijske vještine i dokumentiranje odgojno obrazovnog procesa. Sukladno razvojnom planu ustanove postavljeni su sljedeći razvojni ciljevi:

1. Jačanje stručnih kompetencija odgojitelja i asistenata za rad s djecom s teškoćama u razvoju
2. Poboljšanje komunikacije i kvalitete odnosa
3. Unapređenje kvalitete pripreme djece za polazak u školu
4. Osnaživanje odgojitelja za dokumentiranje odgojno-obrazovnog procesa u svrhu kvalitetnijeg planiranja, praćenja i vrednovanja odgojno obrazovnog rada.

Vrtićki kurikulum je razrađen po odgojno-obrazovnim programima.

Bitni zadaci odgojno-obrazovnog rada proizlaze iz evaluacije rada prethodne pedagoške godine. Kurikulum vrtića je odgojno-obrazovna koncepcija koja se zajednički razvija, tj. sukonstruira u određenome vrtiću i koja korespondira s kvalitetom uvjeta za življenje, učenje i odgoj djece u njemu.

Kurikulum našeg vrtića je teorijska osnova na kojoj se zasniva odgojno-obrazovni rad te predstavlja osobnu iskaznicu vrtića i odraz naše vlastite odgojno-obrazovne filozofije.

Kurikulum ima integriranu i razvojnu prirodu te humanističku i sukonstruktivističku orijentaciju s posebnim naglaskom na stvaranje odgovarajućih organizacijskih uvjeta koji se **temelje na suvremenom shvaćanju djeteta:**

○ **Dijete je cjelovito biće.**

Proces njege, odgoja i učenja djece međusobno su povezani i utkani u svaki segment življenja djeteta s drugom djecom i odraslima.

Učenje djeteta je cjelovito, a ne rascjepkano po predmetnim tj. metodičkim područjima.

Odgojno-obrazovni proces zahtijeva visoku razinu prilagodljivosti konkretnim mogućnostima, različitim potrebama, sposobnostima i interesima djece. Odgojno-obrazovni proces oblikuje se cjelovito, ne dijeli se sadržajno niti vremenski. Učenje i razvoj predškolskog djeteta ne odvijaju se u usko određenim predmetnim područjima, nego objedinjeno.

Svaka aktivnost koja potiče jednu dimenziju učenja i razvoja, utječe i na druge dimenzije, pa je neprimjereno umjetno odvajati područja razvoja, ili organizirati aktivnosti koje bi imale cilj utjecati na pojedino, izdvojeno područje razvoja. Zagovornici integriranog kurikuluma temelje svoj stav na postavci objedinjavanja različitih područja znanja povezanih zajedničkom temom vrijednom interesa djeteta, kako bi dijete učilo u za njega svrhovitom kontekstu, što će voditi k boljem razumijevanju i trajnosti stvorenog znanja te njegove praktične primjenjivosti. Kad su aktivnosti prezentirane izolirano dijete se susreće s izdvojenim komadićima informacija, što mu može otežavati razumijevanje informacije i korištenje iste u nekom drugom kontekstu.

○ **Dijete je istraživač i aktivni stvaratelj znanja**

Učenje djeteta je rezultat njegova aktivnog i angažiranog sudjelovanja u različitim aktivnostima. Djeca uče u igri te uz istraživačke i druge aktivnosti koje su za njih svrhovite, tj. neposrednim iskustvom s raznovrsnim resursima učenja. O snažuje se samoorganizacijski, istraživački i otkrivački potencijal aktivnosti djece te se osiguravaju oni oblici odgojiteljeve potpore koji angažiraju misaone kapacitete djece i koji ih potiču na refleksiju o vlastitim iskustvima. Potiče se razvoj metakognitivnih sposobnosti djece. Dijete nije „prazna ploča“ na koju odrasli trebaju upisati znanja. Može se reći da proces učenja djeteta na izvjestan način nalikuje znanstvenom istraživanju, jer djeca istražuju, propituju i revidiraju vlastite „teorije“, tj. svoja postojeća i privremena razumijevanja. Istražujući različite fenomene koji ga zanimaju i koje pokušava razumjeti, dijete o njima postavlja vlastite pretpostavke. Svaka od tih pretpostavki predstavlja način na koji dijete u određenom trenutku razumije neki problem s kojim se susreće, a koja se s vremenom, pod utjecajem novog iskustva i razumijevanja, mijenja, nadograđuje i preoblikuje. Kvalitetna ustanova ranog odgoja može biti pravim „rasadnikom“ budućih znanstvenih umova. U njoj sve prilike stjecanja iskustava i znanja djece trebaju biti usklađene sa specifičnostima djetetova učenja, a to su:

- djeca uče od rođenja,
- njihovo je učenje cjelovito, a ne rascjepkano po predmetnim područjima,
- ona uče kroz izravno neposredno iskustvo kroz igru i aktivnim sudjelovanjem u procesu učenja,
- uče u interakciji s drugom djecom i odraslima koji ih razumiju i uvažavaju.

○ **Dijete najbolje uči u okruženju:**

- u kojem se osjeća sigurno,
- koje ga potiče na propitivanje i provjeravanje prethodnih iskustava i znanja,
- koje mu omogućuje suradnju s drugima,
- korištenje jezika kao alatke učenja,
- ostvarivanje aktivne uloge u procesu učenja
- slobodan izbor i dobrovoljno sudjelovanje u aktivnostima. Poticanje autonomnosti i emancipacije djece u procesu učenja oslanja se na Piagetovu teoriju konstruktivizma u čijoj je osnovi ideja aktivnog sudjelovanja djeteta u procesu

konstruiranja znanja. Ona podrazumijeva stimulatívno materijalno okruženje i socijalne kontekste odnosno raznovrsnost socijalnih interakcija djece različitih individualnih i razvojnih mogućnosti, a ako je moguće, i različite kronološke dobi .

- **U konstruktivističkom pristupu učenju** posebna se pažnja poklanja sljedećim odrednicama:

- dijete ima mogućnost odabira teme ili problema koji će istraživati, načina na koji će istraživati, kao i smjera kojim će njegovo istraživanje ići
 - razumijevanju prethodi aktivna uključenost djeteta
 - djeca sakupljaju informacije, interpretiraju ih i nastoje ih povezati sa svojim ranijim iskustvom i ranijim znanjem
 - učenje djeteta je subjektivno i nelinearno
 - naglasak je na kooperaciji i kolaboraciji djece
 - posebno se ističe metakognitivne procese i ulogu samorefleksije, samoevaluacije, samoregulacije i promišljanja "što smo radili", "zašto tako" i "jesmo li mogli i bolje" (metakognitivni procesi uključuju: razmišljanje o vlastitom mišljenju, spoznaju o vlastitim znanjima i refleksiju o misaonim postupcima)
 - važna je i emocionalna i socijalna komponenta; djeca uče brinuti se jedni za druge
- Dijete je socijalni subjekt sa specifičnim potrebama, pravima i kulturom

Dijete je socijalni subjekt tj. aktivni sustvaratelj vlastitog razvoja, kulture, odgoja i učenja, koji aktivno sudjeluje u oblikovanju odgojno-obrazovnog procesa.

Dijete je individuum kojeg obilježavaju njegove jedinstvene kvalitete i ima vlastito mišljenje, kulturu i prava.

Djeca s posebnim potrebama i pravima smatraju se ravnopravnim članovima zajednice koji su aktivno uključeni u sve segmente redovitoga odgojno-obrazovnog procesa. Shvaćanje djetinjstva i djeteta danas mogu se sažeti u nekoliko osnovnih ideja:

Dijete je socijalni subjekt sa specifičnim potrebama, pravima i kulturom
Dijete je socijalni subjekt tj. aktivni sustvaratelj vlastitog razvoja, kulture, odgoja i učenja, koji aktivno sudjeluje u oblikovanju odgojno-obrazovnog procesa. Dijete je individuum kojeg obilježavaju njegove jedinstvene kvalitete i ima vlastito mišljenje, kulturu i prava. Djeca s posebnim potrebama i pravima smatraju se ravnopravnim

članovima zajednice koji su aktivno uključeni u sve segmente redovitoga odgojno-obrazovnog procesa.

Shvaćanje djetinjstva i djeteta danas mogu se sažeti u nekoliko osnovnih ideja:

- djetinjstvo se shvaća kao posebno važno razdoblje cjelokupnog životnog vijeka čovjeka a ne samo „prijelaz k odraslosti“
- dijete je je individuum kojeg obilježavaju njegove jedinstvene kvalitete i ima vlastito mišljenje i shvaćanje, a ne „nedovršen“ ili „nekompletan“ odrasli
- dijete je autonomni subjekt, a ne samo član svoje obitelji, čiji se interesi i gledišta mogu razlikovati od članova njegove obitelji
- dijete je osoba s vlastitim pravima, koja uključuju i prava na mišljenje i na sudjelovanje u donošenju odluka koje se tiču njegova života.

Temeljne vrijednosti kvalitetnog odgoja:

Sloboda, solidarnost, jednakost, međusobno uvažavanje svih subjekata, bez obzira na njihovu dob, spol, rasu, vjeru, socio-ekonomski status ili posebne potrebe.

Bitno je da svako dijete, neovisno o njegovoj kronološkoj dobi, razvojnim mogućnostima i posebnim potrebama, ili pak vjerskim, nacionalnim, ekonomskim i drugim posebnostima njegove obitelji, predstavlja ravnopravnu i jednako vrijednu jedinku, sa svojim jedinstvenim kvalitetama, potrebama i mogućnostima a to se postiže napuštanjem svakog oblika uniformiranja i unificiranja aktivnosti djece. Da bi dijete u ustanovi ranog odgoja postalo ravnopravnim socijalnim subjektom, u njoj je potrebno razviti ozračje suradnje, uvažavanja i prihvaćanja svih sudionika odgojnoobrazovnog procesa.

Dijete je kreativno biće sa specifičnim stvaralačkim i izražajnim potencijalima.

Način na koji djeca doživljavaju svijet oko sebe, velikim se dijelom razlikuje od načina na koji ga doživljavaju odrasli. Neopterećenost različitim informacijama i naučenim znanjima o svijetu djeci omogućuje jednu posve drukčiju, kvalitativno različitu razinu iskustva od one svojstvene odraslima. Svijet oko sebe djeca percipiraju uronjena u širok spektar nijansi oblika, boja, mirisa i okusa, kao i taktilnih i svih drugih senzornih podražaja i informacija. Iz tog razloga, svakodnevno doživljavanje svijeta za dijete je mnogo sadržajnije, cjelovitije i bogatije nego za odrasle.

Djeca mogu svoje ideje, načine razumijevanja i doživljaje stvaralački prerađivati i izražavati. Djeca imaju različite mogućnosti simboličkog izražavanja, koje uključuju likovne, grafičke, kretne, verbalne, gestikulacijske i mnoge druge ekspresivne modalitete.

Korištenje različitih izražajnih medija olakšava međusobno razumijevanje djece s drugom djecom i odgojiteljima, potiče razvoj novog znanja i razumijevanja te vodi k afirmaciji stvaralačkih potencijala djece.

Kreativnost je sastavnica cjelokupnog odgojno-obrazovnog procesa vrtića i utkana u sve segmente kurikuluma.

Dijete je aktivni građanin zajednice koji ima vlastita prava i u stanju je aktivno sudjelovati u oblikovanju života zajednice vrtića, zajedno sa svojom obitelji i širom zajednicom.

Dijete je aktivni, jednako vrijedni sudionik u procesu vlastitog odgoja i obrazovanja. Građanske kompetencije djeteta razvijaju se poticanjem razvoja samostalnog i kritičkog mišljenja djece te ohrabriranjem djece na donošenje vlastitih sudova. Ostvarivanje prava djeteta na sudjelovanje, koje se ističe u Konvenciji o pravima djeteta, predstavlja važan preduvjet razvoja njegovih različitih kompetencija. Među ostalim, ono vodi i razvoju njegovih građanskih kompetencija koje se ne razvijaju uvježbavanjem djeteta za nekritičko prihvaćanje neupitnih istina i udovoljavanje očekivanjima drugih, nego poticanjem razvoja njegova samostalnog, kritičkog mišljenja i ohrabriranjem na donošenje vlastitih sudova.

Krajnji cilj odgoja i obrazovanja nije formiranje poslušnika bez vlastitog mišljenja, stava i samopouzdanja, nego razvoj aktivnih, odgovornih i inicijativnih osoba koje se u složenom svijetu u kojem žive mogu snaći i koje ga mogu učiniti boljim.

U ustanovi ranog odgoja demokracija predstavlja takav oblik zajedničkog življenja djece i odraslih koji se temelji na jednakosti, suodlučivanju, slobodi i odgovornosti svih članova.

Ustanova ranog odgoja treba stvarati organizacijske preduvjete koji djeci omogućuju stjecanje iskustva demokratskog življenja jer „samo demokracija odgaja za demokraciju“.

a. POLAZIŠTA KURIKULUMA

Sukladno Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje polazišta kurikuluma našeg vrtića su postojeći dokumenti, primjeri dobre prakse u Republici Hrvatskoj te znanstvene studije iz područja ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, kurikulumu ranog odgoja te inicijalnog obrazovanja i profesionalnog razvoja odgojitelja.

Postojeći dokumenti:

- Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi (1991.), Zagreb: Glasnik Ministarstva prosvjete i športa 7/8
- Konvencija o pravima djeteta (2001.), Zagreb: Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži
- Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (2011.), Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Republika Hrvatska
- Smjernice za strategiju obrazovanja, znanosti i tehnologije Republike Hrvatske (2012.), Vlada Republike Hrvatske
- Priručnik za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja (2012.), nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja
- Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.), Hrvatski sabor

Primjeri dobre prakse u Republici Hrvatskoj prikazani su i opisani u nizu stručnih i znanstvenih publikacija domaćih autora. Upravo ta iskustva vrtića sa kvalitetnom odgojnoobrazovnom praksom i kurikulumom koji već obilježavaju humanističke, sukonstruktivističke i integrirane značajke mogu predstavljati putokaz razvoja i pružiti vrijednu pomoć drugim ustanovama u procesu implementacije Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.

Znanstvene studije Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje prihvaća postignuća hrvatske i svjetske teorije i prakse u području institucijskog ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja te kurikulumu ranog odgoja, kao i dosege u području inicijalnog obrazovanja te 9 profesionalnog razvoja odgojitelja i drugih stručnih djelatnika vrtića, koji su opisani u domaćim znanstvenim studijama te studijama objavljenim u Europi i svijetu

b. NAČELA KURIKULUMA

Partnerstvo vrtića s roditeljima

Obitelj i vrtić su dva temeljna sustava u kojem se dijete rane i predškolske dobi razvija i raste, zadovoljava svoje osnovne potrebe, stječe prve spoznaje o sebi i svijetu oko sebe, uči o komunikaciji i odnosima, suživotu, zajedništvu, toleranciji, razvija svoje potencijale i stječe spoznaje i vještine prijeko potrebne za čitav život. Upravo stoga roditelje djece polaznika našeg vrtića prihvaćamo i poštujemo kao ravnopravne članove vrtića – partnere i nastojimo ostvariti što kvalitetniju i ohrabrujuću komunikaciju s njima putem različitih oblika suradnje (roditeljski sastanci, individualni razgovori, uključivanje roditelja u neposredan rad odgojne skupine, roditelj gost odgojne skupine i sl.).

Kvalitetna međusobna komunikacija odgajateljima i roditeljima omogućuje zajedničko razumijevanje djece koje nitko od njih ne bi mogao ostvariti sam.

Življenje roditelja s djetetom (u obitelji) u usporedbi s življenjem odgajatelja s djetetom (u vrtiću) podloga je posve različitih percepcija djeteta i različitih interpretacija njegova ponašanja. Ta različitost, ako se o njoj ne razgovara, dovodi do parcijalnog razumijevanja djeteta, što može rezultirati neprimjerenim odgojnim postupcima (s obje strane). Zato razmjena iskustava i parcijalnih razumijevanja djeteta odgajatelje i roditelje vodi zajedničkom izgrađivanju "šire slike" o djetetu, postizanju zajedničkog i cjelovitog razumijevanja djeteta. Bolje razumijevanje vlastitog djeteta, roditelja postupno može voditi ka redefiniranju vlastite roditeljske uloge i izgrađivanju novih roditeljskih kompetencija.

Fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću

Temeljna pretpostavka za uspješno ostvarivanje ovog načela u našem vrtiću je fleksibilnost svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa, a posebice onih profesionalno angažiranih i odgovornih za visoku razinu kvalitete ustanove u cjelini. Prihvaćanjem i primjenom ovog načela omogućujemo razvoj vrtića u smjeru kvalitetne zajednice koja uči u kojoj se prihvaćaju i stvaraju uvjeti za uspješno zadovoljavanje potreba pojedinaca, poštovanje njihovih prava i razvoj njihovih potencijala osobnim tempom.

Također polazimo od uvjerenja da je učenje aktivni, subjektivni proces konstruiranja znanja pojedinaca koje se ne događa ni jednakim redosljedom ni jednakom brzinom. Ovo načelo omogućuje cjelovito učenje djece i odraslih, i to aktivnim propitivanjem prethodno izgrađenih koncepata i kontinuiranim izgrađivanjem novih.

Spremnost na unapređivanje odgojno-obrazovne prakse

kontinuirano će se osnaživati osposobljavanjem praktičara – odgojitelja i drugih stručnih djelatnika vrtića za istraživanje i aktivno promišljanje vlastite odgojne-obrazovne prakse u smjeru razvoja refleksivne prakse i refleksivnog profesionalizma. Takav pristup usavršavanju odgajatelje vodi osvještavanju trenutačne kvalitete vlastitoga odgojno-obrazovnog rada, a onda i postupnom razvoju te kvalitete.

Odgojitelj kao refleksivni praktičar cjelokupni kontekst zajedničkog življenja i učenja djece i odraslih u vrtiću nastoji što bolje istražiti, dokumentirati, razumjeti i mijenjati. Budući da je odgojno-obrazovna praksa previše složena da bi je jedna osoba mogla sama u cijelosti razumjeti, a kamoli mijenjati svakom su odgajatelju potrebni drugi odgajatelji, kao što je on potreban drugima.

Zajedničko, refleksivno istraživanje vlastite prakse odgajateljima omogućuje razmjenjivanje vlastitih (subjektivnih, parcijalnih) razumijevanja i stvaranje novih, zajedničkih i cjelovitih razumijevanja. U tome mu pomaže raznovrsna dokumentacija (foto i video zapisi, zabilješke odgojitelja, likovne ekspresije djece i sl.).

Dokumentacija je sredstvo refleksije odgojnoobrazovne prakse jer omogućuje interpretaciju i reinterpretaciju procesa odgoja i učenja djece, ali i kvalitete intervencija odgojitelja u tom procesu.

Koristeći se dokumentacijom, odgojitelj ima priliku pratiti i opažati dijete, ali i sebe u interakciji s djetetom, što produbljuje svijest odgojitelja o individualnim i razvojnim značajkama svakog djeteta te olakšava odabir primjerenih strategija za podupiranje djetetova razvoja, odgoja i učenja.

Dokumentacija omogućuje pažljivije promatranje, refleksivno interpretiranje aktivnosti djece i oblikovanje primjerenih odgojno-obrazovnih intervencija odgojitelja. Kontinuirano stvaranje bogatog i raznovrsnog prostorno-materijalnog okruženja također pridonosi unapređivanju odgojno-obrazovne prakse.

Ono je esencijalni izvor učenja djece s obzirom na to da ona uče aktivno (istražujući, čineći) te surađujući s drugom djecom i odraslima.

Organiziranje prostorno-materijalnog okruženja vrtića uključuje osiguranje bogatstva i promišljenosti izbora materijala koji djecu potiču na otkrivanje i rješavanje problema i omogućuju postavljanje hipoteza, istraživanje, eksperimentiranje i konstruiranje znanja i

razumijevanja te svakidašnje stupanje u interakcije s različitim sadržajima učenja (npr. glazbenim, jezičnim, matematičkim, prirodoslovnim i drugim), koje za njega trebaju imati istraživački karakter.

Prostorna organizacija vrtića određuje i kvalitetu socijalnih interakcija djece međusobno, kao i djece s odgojiteljima, pa je usmjerena promoviranju susreta, komunikacije i interakcija

Inkluzija djece s teškoćama u razvoju

U posljednjih nekoliko godina zamjetan je porast djece s posebnim potrebama i teškoćama u razvoju koji se uključuju u redovni vrtić. Dječji vrtić „Izvor“ intenzivno radi na inkluzivnoj praksi koja podrazumijeva uvažavanje djece s poteškoćama kao ravnopravnih sudionika odgojno-obrazovnog rada, bez njihovog izdvajanja u posebne uvjete uz osiguravanje posebne podrške i pomoći u redovnom okruženju.

Njegovamo pristup usmjeren na dijete, njegove interese, sposobnosti, vještine i potencijale te intenzivno radimo na senzibiliziranju svih odgojno obrazovnih djelatnika i uže društvene zajednice za potrebe uključene djece. Sukladno tome, potičemo odgojitelje na kontinuirano stručno usavršavanje, pružamo podršku u radu putem grupnih refleksija sa stručnim timom, prilagođavamo prostor specifičnim potrebama djeteta, osiguravamo pomagače, smanjujemo broj djece u odgojnim skupinama u kojima borave djeca s teškoćama u razvoju te veliku pažnju posvećujemo suradnji s roditeljima.

Inkluzija, kao najviši stupanj pedagoškog povezivanja djece s poteškoćama s djecom bez razvojnih teškoća nudi mnogostruke dobiti za sve sudionike.

Djeci s teškoćama u razvoju pruža se prilika za druženje s vršnjacima koji im mogu biti uzori u različitim ponašanjima i vještinama, razvoj samopoštovanja i pozitivne slike o sebi, odrastanje u sredini u kojoj dijete živi, hrabrost u traženju i primanju pomoći od drugih. Ostala djeca u programu dobivaju priliku za učenje o različitostima, razvijaju toleranciju, osjetljivosti za potrebe drugih.

c. VRIJEDNOSTI KURIKULUMA

Vrijednosti predstavljaju stalni orijentir za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ciljeva i potku odgojno-obrazovnog sustava od rane i predškolske dobi djeteta do završetka njegova školovanja. Vrijednosti usmjeravaju odgojno-obrazovno djelovanje ka osiguravanju individualne i društvene dobrobiti, u skladu s time kakvu se djecu i kakvo se društvo želi razviti. Kurikulum našeg vrtića sukladno Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski

odgoj i obrazovanje promiče planiranje i djelovanje odgoja i obrazovanja utemeljenog na sljedećim vrijednostima:

Znanje: U vrtiću dijete stječe znanje aktivno, oslanjajući se na svoj urođeni istraživački i otkrivački potencijal. Vrtić djetetu treba omogućiti da samo sebe percipira kao kompetentnog i uspješnog učenika te razvija različite strategije učenja. U takvim uvjetima dijete stječe kompetenciju „učenja učenja“, kao temelj ostvarivanja koncepta cjeloživotnog učenja.

Identitet: Rani i predškolski odgoj i obrazovanje potiče razvoj osobnog identiteta djeteta te ga osnažuje da bude dosljedno samo sebi, razvija samopoštovanje, stvara pozitivnu sliku o sebi te izgrađuje osjećaj sigurnosti u susretu s novim ljudima i iskustvima u užem i širem socijalnom okruženju. Vrtić treba djetetu pomoći da razumije sebe i vlastiti identitet, ali i identitet drugih s kojima se susreće u vrtiću i široj socijalnoj zajednici.

Humanizam i tolerancija: Humanizam i tolerancija u odgoju i obrazovanju ostvaruju se razvojem senzibiliteta djece za potrebe drugih, prihvaćanje drugih i shvaćanje važnosti međusobne povezanosti s njima. U vrtiću djeca uče prepoznati i prihvatiti svoje i tuđe potrebe, poštovati različitosti i graditi skrbne odnose s drugima te zajedno organizirati aktivnosti koje mogu moralno, materijalno i duhovno podizati kvalitetu života cjelokupne grupe, tj. zajednice. Zato je u vrtiću potrebno napustiti unificirane, jedinstvene standarde za svu djecu u korist poštovanja i prihvaćanja različitosti djece. Takav pristup promovira inkluziju djece s posebnim potrebama i pravima u redoviti odgojno-obrazovni program vrtića.

Odgovornost: U ranom i predškolskom odgoju promiče se razvoj sposobnosti djeteta za proaktivno i konstruktivno sudjelovanje u životu zajednice te učenje o vlastitim i tuđim pravima, obvezama, načinima djelovanja u zajednici i mogućnostima doprinosa zajedničkoj 13 dobrobiti. Vrtić djeci treba omogućiti slobodu izbora aktivnosti, sadržaja, partnera za aktivnosti, prostora i načina oblikovanja aktivnosti te ih poticati da za svoje izbore uče preuzimati odgovornost.

Djecu treba poticati i sustavno osposobljavati na samoprocjenu vlastitog djelovanja, mišljenja, učenja, komunikacije s drugima i sl. kao osnovne alatke razvoja odgovornosti.

Autonomija: Autonomija se ostvaruje odgojno-obrazovnim procesom usmjerenim razvoju samostalnog mišljenja, odlučivanja i djelovanja djeteta. Ona se razvija poticanjem inicijativnosti i samoorganizacija djeteta u oblikovanju vlastitih aktivnosti. Dijete se potiče

na donošenje odluka i vršenje izbora, ostvarenje vlastitih prava te iznošenje i zastupanje vlastitog mišljenja.

Kreativnost: Kreativnost kao odgojna vrijednost oslanja se na prihvaćanje prirodne kreativnosti djeteta, koju tijekom odgojno-obrazovnog procesa treba njegovati, poticati i razvijati različitim oblicima izražavanja i stvaranja.

Vrtić djetetu osigurava raznovrsne mogućnosti izražavanja i stvaralačke prerade vlastitih ideja, načina razumijevanja i doživljaja. U oblikovanju odgojno-obrazovnog procesa posebno se cijeni i potiče razvoj divergentnog mišljenja djeteta, i to u svim vrstama aktivnosti, područjima učenja i komunikaciji.

Različite kognitivno-simboličke ekspresije djeteta shvaćaju se kao alatka za bolje razumijevanje djeteta i integralni dio cjeline odgojno-obrazovnoga procesa u vrtiću.

d. NAŠA VIZIJA

Naša vizija je vrtić kao mjesto rasta i svestranog razvoja svakog pojedinca u poticajnom okruženju što osigurava ishod vizije

SRETNNO DIJETE ,SRETAN ČOVJEK ,SRETAN SVIJET .

To od nas traži kontinuirano stručno usavršavanje, istraživanje u praksi, promišljanje o njezinu unapređivanju te konkretnim aktivnostima i naporima na njezinu mijenjanju u vlastitim uvjetima.

za dijete:

- sigurnost svakog djeteta
- samopouzdanje i samopoštovanje djeteta
- usvajanje i praktična uporaba pojmova i predodžaba kojima dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore
- stjecanje i razvoj vještina učenja (povezivanja sadržaja, logičkoga mišljenja, argumentiranja, zaključivanja i rješavanja problema)
- osiguravanje kvalitetne prilagodbe trenutačnom okruženju i kvalitetno osposobljavanje za izazove koji očekuju dijete (primjerice, polazak u školu) - mogućnost prilagodbe novim, promjenjivim okolnostima
- sposobnost odgovornoga ponašanja u okružju (prirodnom i materijalnom)

- življenje i učenje prava djeteta
- dobrobit i radost svakog djeteta

za roditelje:

- podrška obitelji u području kvalitetne afirmativne roditeljske uloge
- usklađeno međusobno partnersko djelovanje vrtić – obitelj
- zadovoljstvo roditelja

za prostorno, materijalno i vremensko okruženje

- organizacija prostora koji je funkcionalan, siguran, usmjeren na promoviranje susreta, komunikaciju i interakciju; omogućava distanciranje djeteta iz grupnih zbivanja i pravo na privatnost
- bogata ponuda raznovrsnih, razvojno primjerenih i stalno dostupnih materijala koji potiču aktivnu konstrukciju znanja
- održavanje estetike
- fleksibilan dnevni ritam koji se temelji na prepoznavanju i uvažavanju djetetovih potreba
- okruženje koje zrcali zaposlene i njihovu sliku o djetetu

za ozračje:

- model usklađenog življenja koji poštuje prava djeteta u skladu s humanim vrijednostima koje razvijaju kompetencije djeteta i sve oblike učenja
- osnaživanje zaštitnih mehanizama i umanjivanje rizičnih čimbenika
- prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva

za stručni tim i odgojitelje:

- osnaživanje osobnih i profesionalnih kompetencija za primjereno i funkcionalno djelovanje u odnosu sa suradnicima, djetetom i obiteljima
- razvijanju što kvalitetnijeg vrtića / odgojno-obrazovnog procesa
- razvijanje osobne odgovornosti za cjelovito djelovanje na dijete u svim interakcijama;
- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu
- razvijanje refleksivne prakse
- proklamiranje humanih vrijednosti

za ostale zaposlenike:

- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu u odnosu na radnu ulogu / poslove, na dobrobit djeteta, na cjelokupno ozračje vrtića

3. PROGRAMI

Programi i organizacija rada u našem vrtiću temelje se na razvojno-primjerenom kurikulumu usmjerenom na dijete i humanističkoj koncepciji ranog razvoja do polaska u osnovnu školu , što znači :

- pažljivo i bogato strukturirano okruženje i poticajna materijalna sredina koja doprinosi razvoju dječjeg učenja, kreativnosti i stvaralaštvu
- poznavanju zakonitosti rasta i razvoja djeteta u skladu s čim stručni djelatnici planiraju svoj rad
- učenje je interaktivan proces koji uključuje djecu, odrasle, kao i čitavo društveno okruženje
- poticanje partnerskog odnosa s roditeljima kao najvišeg oblika suradnje u ostvarivanju zajedničkog cilja, optimalnog razvoja djeteta
- poticanje tolerancije prema različitostima i uvažavanje prava sve djece (poticati uključivanje i socijalizaciju djece s teškoćama u razvoju u život i rad ustanove)
- kontinuirano stručno usavršavanje kao potreba podizanja stručne kompetencije za rad i stjecanje novih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za primjenu suvremenih oblika rada s djecom predškolske dobi

3.1. REDOVITI 10-SATNI PROGRAM

Cilj: Stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i kvaliteti njegova obiteljskoga života te osiguravanje takvih uvjeta koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta i osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci kroz:

- zadovoljavanje specifičnih komunikacijskih, razvojnih i obrazovnih potreba djeteta
- osmišljavanje aktivnosti u kojima će dijete moći iskazivati svoje potencijale

- stvaranje kreativnog ozračja (raznovrsni materijali za istraživanje i stvaranje) zainteresiran, nedirektivni stav odgojitelja
- usvajanje vještina potrebnih za zadovoljavajuće funkcioniranje u socijalnom okruženju

Namjena programa

Program obuhvaća cikluse djetetova života

1. od navršene prve do navršene treće godine
2. od navršene treće godine do polaska u osnovnu školu

Nudimo cjelodnevni 10-satni odgojno obrazovni program prateći potrebe roditelja.

Skupine dijelimo prema kronološkoj dobi djeteta u tzv. jasličke skupine (djeca od 1. do 3. godine) i vrtičke skupine (djeca od 3. do 7. godine).

Sve naše odgojne skupine su dobno mješovite, što omogućuje kvalitetnu socijalnu interakciju i suradničko učenje djece različite dobi.

Okvirni programski sadržaji i aktivnosti

Tematske cjeline:

- To sam ja
- Moja obitelj
- Ja i drugi (uključujući cap – program)
- Moj kvart, naselje, grad, država, ljudi i običaji u raznim zemljama
- Promet
- Blagdani, svečanosti i proslave
- Priroda i briga o prirodi
- Ususret školi

3.2. POSEBNI PROGRAMI

3.2.1. CJELODNEVNI PROGRAM S UČEŠĆEM NJEMAČKOG JEZIKA

Rano učenje stranog njemačkog jezika kod djece pomaže razviti pozitivne stavove prema drugim kulturama i jezicima, kao i polaganju dobrih temelja za kasnije učenje stranih jezika te ima povoljne učinke na intelektualni i cjelokupni razvoj djeteta.

Cilj : oslanjajući se na znanstvene spoznaje o opravdanosti ranog učenja stranog jezika, na spoznaju o pozitivnim učincima rane izloženosti stranom jeziku na izgovor, intonaciju, ritam, melodiju, a poznavajući specifičnosti dječjeg razvoja, dječje potrebe, te prepoznajući i uzimajući u obzir individualne značajke svakog djeteta, prilagođenim metodičkim postupcima, u pripremljenom i poticajnom okruženju nudimo program čiji su ciljevi:

- razvijanje interesa za usvajanje stranog jezika
- razvijanje osjećaja za strani jezik,
- razvoj slušne percepcije i razumijevanje
- razvijanje interesa za cjeloživotno učenje,

Specifični zadaci:

- razumijevanje osnovnog vokabulara i jednostavne komunikacije na stranom jeziku,
- upotreba osnovnih jezičnih konstrukcija,
- razvoj sigurnosti i samopouzdanja,
- razvoj želje za ulaganjem napora radi postizanja nečeg vrijednog (učenje stranog jezika),
- upoznavanje sa posebnostima i običajima njemačkog kulturnog okruženja,
- razvijanje pozitivnog odnosa prema stranom jeziku i kulturi, razvoj multukulturalnosti.

Program se provodi cjelodnevno, kao redovni program s učešćem njemačkog jezika.

Djeca su kroz situaciono učenje, igre, pokret, glazbu, brojalice, slikovnice i priče uronjena u svijet stranog jezika u onoj mjeri koja dopušta normalno funkcioniranje skupine i dobar osjećaj djece u njoj.

Skupina je sastavljena od djece mješovitog uzrasta, od tri do šest godina, a uključuju se u aktivnosti prema vlastitim željama, individualno, u paru, u manjim ili većim grupama.

3.2.2 MONTESSORI PROGRAM

Cilj: individualiziranim pristupom djeci, posebno oblikovanim i pripremljenim materijalima, u strukturiranoj okolini, poticati cjeloviti razvoj djeteta (tjelesni i psihomotorni, socio-emocionalni i spoznajni razvoj, komunikaciju i stvaralaštvo). Odgajati za mir, toleranciju, slobodu.

Program će se provoditi u prostorijama DV Izvor Samobor, (centralni objekt) u ulici Gustava Krkleca 2 u jednoj mješovitoj odgojnoj skupini u dobi od tri do šest godina, u prostoru dnevnog boravka s posebnim sanitarnim prostorom, vanjskom garderobom i natkrivenom terasom i park vrtića.

U skladu s načelima Montessori metode, skupinu će voditi tri odgojiteljice, koje su završile specijaliziranu edukaciju iz područja Montessori pedagogije. Edukacija odgojiteljica realizirana je u Stručno-razvojnom centru Montessori u Zagrebu.

U program su uključena djeca s posebnom potrebom i teškoćom u razvoju s asistentom.

Montessori metoda je filozofija odgoja koja objedinjuje teoriju ličnosti i razvoja i pedagoške tehnike temeljene na poštivanju prava djeteta, njegovih prirodnih sposobnosti i ljubavi prema djetetu.

Osnovno načelo rada u Montessori skupini je upoznavanje djeteta, promatranje njegovog razvoja i uočavanje njegovih posebnih interesa.

Marija Montessori naglašavala je važnost promatranja djece kakva ona zaista jesu a ne onakvima kakvima bi odrasli željeli da budu.

Osmislila je metodu koja, uvažavajući ličnost djeteta, vodi dijete k osamostaljenju.

Najkraće pojašnjenje Montessori metode može se izreći jednim od njenih pedagoških načela, dječjom molbom:

„Pomozi mi da to učinim sam“

Zadaci programa :

- Osigurati poticajnu okolinu za zadovoljavanje dječjih potreba.
- Poticati dječju samostalnost, razvijati samopouzdanje i pozitivnu sliku o sebi.

- Omogućiti djetetu zadovoljavanje potrebe za kretanjem, utjecati na razvoj motorike kroz prirodne oblike kretanja.
- Razvijati u djeteta okulomotornu koordinaciju i gipkost sitnih mišićnih skupina.
- Zadovoljiti potrebu za raznolikom stimulacijom kojom se utječe na razvoj osjetilnosti – vizualne, slušne, taktilne, olfaktorne i gustativne.
- Poticati razvoj polarizacije pažnje.
- Razvijati u djeteta sposobnost spoznavanja svijeta, uočavanja veza i odnosa među stvarima i pojavama i sposobnost rješavanja problema.
- Zadovoljiti potrebu za međusobnom komunikacijom i utjecati na razvoj sposobnosti komunikacije s književnim, likovnim, glazbenim djelima.
- Razvijati u djeteta stvaralačka stvojenja koja ono spontano pokazuje, osobito isprobavanje i istraživanje, želju za učenjem i otkrivanjem.
- Dati djetetu mogućnost da samo kontrolira svoj rad, uočava i ispravlja pogreške.
- Pratiti razdoblja posebne osjetljivosti kod svakog djeteta i individualno djelovati u skladu s tim.
- Redovito informirati roditelje o napretku djeteta.
- Razvijati sposobnost uspostavljanja i održavanja odnosa međusobnog uvažavanja.
- Voditi djecu u rješavanju problemskih situacija i poticati ih na samostalno rješavanje problema..

Montessori metoda održava prirodnu sliku obiteljske atmosfere uz zorni prikaz reda, rada i discipline. Moto je Montessori pedagogije "POMOZI MI DA MOGU SAM".

3.3. KRAĆI PROGRAMI

3.3.1. FOLKLORNA IGRAONICA

Folklorna igraonica se svake godine formira po potrebi, odnosno interesu djece i roditelja za djecu u dobi od 4 godine do polaska u školu. Program provodi posebno educirana

odgojiteljica. Igraonica se održava dva puta tjedno po jedan sat, u prostoru vrtića, van redovitog vrtićkog programa.

Cilj: folklorne igraonice je upoznati djecu s narodnim običajima, tradicijskim plesovima, pjesmama, nošnjama i igrama svih folklornih zona u Hrvatskoj (alpska, panonska, jadranska i dinarska).

Zadaci folklorne igraonice su:

- razvijati u djeteta stvaralačka svojstva, osobito mogućnosti igre kroz ritam, rimu, pjesmu
- razvijati i omogućavati djetetov izričaj kroz pokret, glazbu
- razvijati motoriku, koordinaciju, gipkost u ritmu
- razvijati sposobnost druženja s drugom djecom kroz igru i ples
- razvijati u djeteta samostalnost, samopouzdanje i zadovoljstvo u vlastitoj aktivnosti
- razvijati senzibilitet u djeteta prema nacionalnoj baštini i tradiciji

3.3.2. PROGRAM PREDŠKOLE

Namjena programa

Program predškole, popularno zvan i „mala škola“ namijenjen je djeci u godini pred polazak u školu iz područja Grada Samobora, a koja nisu obuhvaćena redovitim programom predškolskog odgoja u dječjem vrtiću. Program predškole je priprema djece za polazak u školu. Ona je prostor između obiteljskog doma, dječjeg vrtića i osnovne škole, a po značenju nije ni dječji vrtić niti osnovna škola. Iako je primarni cilj programa predškole priprema za školu, program daje puno više svakom pojedinom djetetu. Osim razvijanja vještina neophodnih za uspjeh u školu, poput grafomotorike, predčitalačkih i predmatematičkih vještina, veliki naglasak se stavlja na razvijanje socijalnih i emocionalnih vještina, a sve u sigurnoj i podržavajućoj okolini.

Nositelj programa

Voditelj programa predškole je educirani odgojitelj djece predškolske dobi.

Ciljevi programa predškole su:

- podržavanje i poticanje osnovnih vještina i općih sposobnosti (vođenje brige o samome sebi, ponašanje, socijalne vještine, emocije)
- učiti kako učiti (razvijanje koncentracije i govornih vještina kroz igru)
- razvijanje predčitalačkih, predmatematičkih i grafomotoričkih vještina

Zadaci programa predškole su:

- razvijati u djeteta dobru sliku o sebi
- razvijati u djeteta znanje kako se zauzeti za sebe
- omogućiti djetetu da razvije vještinu rješavanja problema i sukoba
- učiti dijete da se ponosi uspjehom
- učiti dijete da podnosi neuspjeh
- učiti dijete da pomaže i dijeli s prijateljima
- razvijati u djeteta vještinu dogovaranja i pridržavanja pravila
- razvijati u djeteta volju i želju da s upornošću završava započeto Okvirni programski sadržaji i aktivnost

Okvirni programski sadržaji i aktivnosti

Tematske cjeline:

- To sam ja
- Moja obitelj
- Ja i drugi (uključujući cap – program)
- Moj kvart, naselje, grad, država, ljudi i običaji u raznim zemljama
- Promet

- Blagdani, svečanosti i proslave
- Priroda i briga o prirodi
- Ususret školi

Vremenik :

1.polugodište 2xtjedno: 16:30-19:30 h

2.polugodište-3xtjedno: 16:30-19:30

Mjesto provedbe

Centralni objekt Krklecova

3.4. PROGRAMI KOJIMA OBOGAĆUJEMO REDOVITI PROGRAM

3.4.1. CAP PROGRAM

Uvod

CAP je program prevencije zlostavljanja djece namijenjen djeci u godini pred polazak u školu. Istraživanja i literatura o zlostavljanju i zanemarivanju djece u Hrvatskoj i u svijetu konzistentno pokazuju visoke postotke izloženosti djece zlostavljanju. Tako podaci istraživanja Poliklinike za zaštitu djece Grada Zagreba iz 2006. godine pod nazivom „Prevalencija zlostavljanja i zanemarivanja djece u Hrvatskoj“ pokazuju da je 15,9% djece bilo je izloženo tjelesnom zlostavljanju, 16,5% emocionalnom te 13,7% spolnom zlostavljanju.

Opći cilj

Cilj CAP programa je smanjiti ranjivost djece i njihovu izloženost različitim oblicima zlostavljanja kroz: pružanje kvalitetnih informacija, poučavanje učinkovitim preventivnim strategijama te osnaživanje njima važnih odraslih, roditelja i zaposlenika vrtića, da im pruže kvalitetniju podršku.

Specifični ciljevi

1. CILJ: informirati sve članove kolektiva o CAP programu te o obilježjima zlostavljanja i zanemarivanja

2. CILJ: Ostvariti cjelokupni obuhvat djece u godini pred polazak u školu
3. CILJ: Informirati sve roditelje djece školskih obveznika o CAP programu
4. CILJ: Provesti pripremne i podržavajuće aktivnosti u matičnim skupinama

Nositelji programskih aktivnosti

Nositelji programskih aktivnosti su posebno educirani odgojitelji i stručni suradnici koji su završili edukaciju za provedbu CAP programa. Ove pedagoške godine u vrtiću će biti formirana dva CAP tima te će program provoditi logopedinja Nikolina Herceg Beljak, psihologinja Sanja Bartaković i odgojiteljice: Jasminka Pasarić i Tijana Kupres i Irena Vehovčić

Plan djelovanja

SPECIFIČNE ZADACÉ

U odnosu dijete:

- jačanje osjećaja samoefikasnosti i samopouzdanja te smanjivanje osjećaja bespomoćnosti i straha
- informiranje djece o potencijalno opasnim situacijama
- jačanje pozitivnih strategija kod djece za sprečavanje vlastite viktimizacije
- učenje djece o njihovim pravima te načinima kako mogu zaštititi svoja prava
- usmjeravanje djece na socijalnu mrežu i povećavanje vjerojatnosti traženja pomoći u situacijama nasilja, zlostavljanja i slično
- poboljšati komunikaciju između djece i odraslih sudionika odgojno - obrazovnog procesa

U odnosu na odgojitelje i druge djelatnike

- pružiti stručnu i točnu informaciju o zlostavljanju, odnosno razbiti mitove
- osnažiti odgojitelje i ostale sudionike procesa te im pružiti informaciju o tome kako mogu zaštititi dijete
- educirati odgojitelje o identifikaciji djece koja su možda bila zlostavljana

- educiranje o zakonskim pravima, odgovornostima i izvorima pomoći
- jačanje profesionalnih kompetencija u okviru komunikacije s djecom i strategija ojačavanja djece
- razvoj vještina komunikacije u slučajevima ako se dijete povjeri odrasloj osobi

U odnosu na roditelje i lokalnu zajednicu:

- pružiti stručnu i točnu informaciju o zlostavljanju, odnosno razbiti mitove
- osnažiti roditelje te im pružiti informaciju o tome kako mogu zaštititi svoje i tuđe dijete
- educiranje o zakonskim pravima, odgovornostima i izvorima pomoći
- jačanje profesionalnih kompetencija u okviru komunikacije s djecom i strategija ojačavanja djece
- osnaživanje roditeljskih kompetencija kroz znanja o pravima djece

Aktivnosti i dinamika provedbe

RADNJE	VRIJEME REALIZACIJE	NOSITELJI
Priprema tima, koordinacija voditelja i Udruge roditelja Korak po korak	studeni, ožujak	psihologinja Sanja Bartaković
Predavanje za zaposlenike: CAP program	siječanj	psihologinja S. Bartaković
Radionica za matične odgojitelje o provedbi pripremnih i podržavajućih aktivnosti: „Prevenција zlostavljanja-življenje i učenje prava u svakodnevnom radu“	ožujak	psihologinja S. Bartaković

Roditeljski sastanak za roditelje djece odgojnih skupina: Bomboni, Kockice, Bubamare, Ribice, Schmetterling, Medvjedići, Pilići i Hobotnice	travanj	logopedinja Nikolina Herceg Beljak, psihologinja Sanja Bartaković i odgojiteljice: Jasminka Pasarić i Tijana Kupres i Irena Vehovčić
Provođenje trodnevnih radionica u odgojnim skupinama: Bomboni, Kockice, Bubamare, Ribice, Schmetterling, Medvjedići, Pilići i Hobotnice	travanj	logopedinja Nikolina Herceg Beljak, psihologinja Sanja Bartaković i odgojiteljice: Jasminka Pasarić i Tijana Kupres i Irena Vehovčić
Diseminacijske aktivnosti i suradnja s Udrugom roditelja Korak po korak	tijekom godine te po potrebi svibanj i lipanj	psihologinja S. Bartaković

Praćenje procesa i evaluacija ishoda

- evaluacijski upitnici za predavanja za roditelje i odgajatelje
- evaluacije od strane odgojitelja nakon provedenih radionica za djecu
- etnografski prikazi (fotografska i video- dokumentacija, izjave djece, dječji crteži)

3.4.2. EKO PROGRAM

Tijekom 2011./12. pedagoške godine planski smo krenuli s provođenjem projekata iz područja odgoja i obrazovanja za okoliš.

Ovaj projekt u RH uspješno vodi Udruga Lijepa naša u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa i Agencijom za odgoj i obrazovanje te Zakladom za odgoj i obrazovanje za okoliš koja je međunarodni voditelj i koordinatore projekta.

Jedan od ciljeva na kojima se temelji program rada Udruge Lijepa naša je upravo promicanje ekoloških spoznaja, posebno odgoj djece i mladeži o potrebi i načinu očuvanja okoliša.

Dječji vrtić Izvor stekao je status međunarodne **Eko-škole/vrtića** 2012. godine . Područni objekt Mlinska nositelj je Zelene zastave koji se obnavlja svake dvije godine .Projekt se proširio na centralni objekt u Krklecovoju ,područni objekt Bregana i Celine.

Sudjelovanje u projektu doprinosi razvijanju svijesti o važosti, povezanosti i čuvanju svih eko sustava te ulozi čovjeka, uočavanju i prihvaćanju različitosti, razvijanju i jačanju kulturnog i nacionalnog identiteta, usvajanju zdravog stila života, povezivanju s cijelim svijetom.

Eko projektima obuhvaćene su različite teme povezane sa zdravljem, prehranom, biljnim i životinjskim svijetom, očuvanjem energije, otpadom, hrvatskom tradicijskom baštinom.

3.5. PROGRAMI VANJSKIH SURADNIKA U ORGANIZACIJI VRTIĆA

3.5.1. KERAMIČKA RADIONICA

Keramička radionica se svake godine formira po potrebi, odnosno interesu djece i roditelja za djecu u dobi od 4 godine do polaska u školu.

Program keramičke radionice provodi posebno educirana odgojiteljica.

Cilj keramičke radionice je upoznavanje s novim materijalom – glinom i što se sve s njom može izraditi kroz igru.

Zadaci keramičke radionice su:

- razvijati u djeteta kreativnost
- razvijati i omogućavati djetetov izričaj kroz modeliranje
- razvijati okulo-motoriku, preciznost za detalje
- razvijati sposobnost druženja s drugom djecom
- razvijati u djeteta samostalnost, samopouzdanje i zadovoljstvo u vlastitoj aktivnosti

3.5.2. ENGLESKI JEZIK

Program učenja engleskog jezika provode vanjski suradnici u objektima DV Izvor.

Rano učenje stranog engleskog jezika kod djece pomaže razviti pozitivne stavove prema drugim kulturama i jezicima, kao i polaganju dobrih temelja za kasnije učenje stranih jezika te ima povoljne učinke na intelektualni i cjelokupni razvoj djeteta. Želja djece i roditelja za

ranim učenjem engleskog jezika pokazuje se kao potreba zbog sve veće informatizacije, turističkog usmjerenja našeg kraja, te učenja stranog jezika od prvog razreda osnovne škole. Iz toga proizlazi pojačani interes, a time i potreba za ponudom programa ranog učenja engleskog jezika u skladu s djetetovim bićem kroz spontane igre i aktivnosti.

3.5.3. DJEČJI ZBOR “ SMJEŠAK”

Održava se u popodnevnim satima u područnom objektu Mlinska te se na taj način potiče razvoj interesa djeteta za glazbom.

4. BITNI ZADACI ODGOJNO – OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE

4.1. ZADAĆE NA NIVOU USTANOVE U KONTINUITETU

Područni objekt Mlinska i centralni objekt Krklecova nose status Eko-vrtića te nakon uspješne obnove statusa nastavljamo s programom koji je planiran u skladu s redovnim planom i programom odgojno-obrazovnog rada u dječjem vrtiću a u skladu s programskim usmjerenjem. Program se proširio na područni objekt Bregana i područni objekt Celine . Centralni objekt je 2018. godine prvi put ostvario je planirani status podizanjem Zelene zastave. Područni objekt Mlinska obnovio je eko status po drugi put obnovom podizanja Zelene zastave te stekao brončani status .

U skladu s odlukom eko-odbora kontinuirano će se nastaviti s projektima:

- Nije smeće sve za vreće,
- Očuvanje -etno baštine,
- Zdrav život
- Pozitivan odnos prema okolišu

Tijekom 2019./20. pedagoške godine će se obilježiti i važni ekološki dani (Dan planete Zemlje, Dan voda, Dan šuma i sl).

Oblikovanje poticajnog materijalnog i socijalnog vanjskog prostora vrtića s ciljem poticanja susreta, druženja i zajedničkog istraživanja i učenja djece.

Na nivou ustanove u kontinuitetu će se provoditi i zadaci :

- fleksibilne organizacije poslijepodnevnog odmora za svu djecu koja nemaju potrebe za spavanjem s naglaskom na planiranje poticaja i aktivnosti
- stvaranja suradničkog ozračja u odgojno-obrazovnoj ustanovi i uspostavljanja partnerskih odnosa između svih sudionika odgojno obrazovnog procesa: dijete-dijete; odrasli-dijete i odrasli-odrasli
- osposobljavanja i osvještavanja za bolje slušanje i razumijevanje djece i bliskije povezivanje s njima
- nastavka projektne metoda rada s djecom (pokretanje projekata po interesu djece u jasličkim i vrtićkim skupinama, praćenje i dokumentiranje projekata, prezentacija projekta djeci, roditeljima i široj zajednici)

Tijekom pedagoške godine u predškolskim skupinama će se kontinuirano raditi na

- pojačanom radu s predškolcima u svim redovnim skupinama
- planiranju materijala i aktivnosti koje omogućavaju nesmetanu komunikaciju s vršnjacima i odraslima (practicirati i poticati rasprave, razgovore, diskusije, razmjene znanja), te međudjelovanje sa sadržajima učenja i potiču razvoj kompetencija potrebnih za uspješan prelazak u osnovnu školu (predmatematičkih i predčitalačkih vještina, motoričkih sposobnosti, komunikacijskih vještina, samostalnost i sl.)
- dokumentiranju procesa učenja djece, suradnji odgajatelja različitih skupina u planiranju aktivnosti i pokretanje projekta po interesu djece
- omogućavanju popodnevnog odmora predškolcima koji za to imaju potrebu

Očekivani rezultati su:

- savladani razvojni zadaci bitni za polazak u školu
- provedena samoevaluacija odgojitelja, pedagoga, psihologa i logopeda, i evaluacija predškolaca
- djeca su pripremljena za polazak u školu, usvojila su potrebne kompetencije

- djeca su kroz program vježbanja s odgojiteljima poboljšala motoričke sposobnosti, razvila sportski duh i usvojila važnost vježbanja
- djeca imaju mogućnost odabira mirnih aktivnosti ili popodnevnog odmora

4.2. OBOGAĆIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNOG PROCESA BLAGDANIMA, PROSLAVAMA, SVEČANOSTIMA, POSJETIMA I IZLETIMA

MJESEC	OBILJEŽAVANJA (blagdani, proslave, posjeti, izleti)
RUJAN	Hrvatski olimpijski dan-HOD Europski dan bez automobila
LISTOPAD	Dani kruha Dani jabuka Jesenske svečanosti Dan zaštite životinja Mjesec hrvatske knjige Posjet stomatologu
STUDENI	Dani bundeva Svjetski dan nepušača
PROSINAC	Sveti Nikola Božić
SIJEČANJ/ VELJAČA	Valentinovo Maškare Svjetski dan ekologije
OŽUJAK	Svjetski dan voda

	<p>Svjetski dan šuma</p> <p>Svjetski dan sindroma Down</p>
TRAVANJ	<p>Uskrs</p> <p>Dan planete Zemlje</p>
SVIBANJ	<p>Olimpijada</p> <p>Cvjetni korzo</p> <p>Majčin dan</p>
LIPANJ	<p>Dan vrtića</p> <p>Dan očeva</p> <p>Svjetski dan zaštite okoliša</p>

5. PROJEKTI

Rad na projektu kao modelu provođenja odgojno-obrazovnog rada, uvijek nas nadahnjuje, čini bogatijima, stvara kvalitetniji odnos s djecom te uvažava njihove potrebe i interese.

Rad na projektu dobra je prigoda i za uključivanje roditelja i vanjskih čimbenika u odgojno - obrazovni proces

Kada se na vrijeme prepoznaju i podrže dječji interesi, djeca to vraćaju na bezbroj načina.

Poticanje individualnosti, kreativnosti i maštovitosti rezultira raznovrsnim i zanimljivim projektima.

Projekti po objektima

➤ **projekti koji se održavaju u svim objektima**

• **ODRŽAVANJE SPORTSKOG DUHA**

- Obilježavanje Hrvatskog olimpijskog dana
- Sudjelovanje predškolske djece na dječjoj olimpijadi
- Sudjelovanje djece na predstavljanju sportova

• **NJEGOVANJE TRADICIJE GRADA SAMOBORA**

Cilj projekta je:

- Upoznavanje povjesnih činjenica života nekada i danas
- Upoznavanje sa starim zanatima
- Folklornim običajima grada Samobora

• **NIJE SMEĆE SVE ZA VREĆE**

Cilj projekta je:

- Prikupljanje, razvrstavanje i korištenje otpadnog materijala
- Očuvanje okoliša
- Razvoj ekološke svijesti i pozitivne slike prema okolišu
- Razvijanje maštovitosti i kreativnosti kroz istraživačke aktivnosti

Prijedlog :

- Glazbene aktivnosti kao poticaj dječjeg stvaralaštva-igra neb.mat,-muzički instrumenti
- Senzomotorni razvoj
- Lutka -utjecaj na razvoj pozitivne slike o sebi
- Izrada lutaka od prirodnog materijala

• **OČUVANJE ETNO BAŠTINE SAMOBORSKOG KRAJA**

Cilj projekta je:

- Upoznavanje glavnih karakteristika, običaja i povijesti kraja
- Upoznavanje s govornim narječjem – KAJ
- Povijesni pregled starih zanata samoborskog kraja
- Upoznavanje s autohtonim biljnim vrstama samoborskog kraja
- Ljekovito bilje –Krklecova
- Tradicijske igre i igračke ,običaji, blagdani
- Baština –pjesme i igre
- Čitaj mi.. ..odgojna skupina Loptice ,c.o.G:K.
- **ZDRAV ŽIVOT I POZITIVAN ODNOS PREMA OKOLIŠU**

Cilj projekta je:

- Razvijanje svijesti o zdravom načinu života
- Potreba za tjelesnom aktivnošću
- Sportaš-
- Briga za životinje u parku :

- **SPORTOVI NA OTVORENOM**

Cilj projekta je:

- Iskustveno poznavanje osnovnih individualnih i grupnih sportova na otvorenom.

- **DIJETE I ZEMLJE SVIJETA**

Cilj projekta je:

- Upoznavanje osnovnih obilježja zemalja po kontinentima

- Upoznavanje multikulturalnog aspekta različitih naroda kroz prehranu, običaje, vrijednosti, odjeću i ostale specifičnosti različitih zemalja.

- **PUTOVANJE PATULJKA PUTULJKA** (Kockice –nastavak)

5.1. SURADNJA S RODITELJIMA NA PROJEKTIMA

Svako odgojno djelovanje s ciljem pospješivanja i poticanja dječjeg razvoja uključuje i obitelj i vrtić kao izvanobiteljsku potporu odgoju. Stoga je ključno uskladiti odgojna djelovanja i viđenja odgoja, promicanje dječjih prava i odgovornosti u svakom okruženju, svim situacijama i sukladno dobi djeteta od strane svih uključenih u odgojno-obrazovni proces. Jedino na taj način možemo osigurati jedinstven i kvalitetan utjecaj na dječji rast i razvoj od ranog djetinjstva

Radionice i projekti se provode u svrhu bolje i kvalitetnije suradnje s roditeljima na razini skupine (roditelj u skupini, otvorena vrata, radionice, individualni razgovori, roditeljski sastanci). Roditelji su važni čimbenici odgojno-obrazovnog procesa vrtića i zajedno s odgojiteljima dijele odgovornost za poticanje samostalnosti i izražavanja zadovoljavanja potreba djeteta, kao i cjelokupnog rasta i razvoja djeteta kroz timski rad. Za uspješno partnerstvo roditelja i vrtića važno je u pozitivnom ozračju zajednički raditi na ostvarenju jasnih i zajedničkih ciljeva uz jasnu i otvorenu komunikaciju.

6. NAOBRABZA I USAVRŠAVANJE ODGOJNIH DJELATNIKA

Dosadašnje valorizacije programa ukazala su na visoku kvalitetu internih oblika stručnog usavršavanja odgojno-obrazovnih djelatnika. Naglasak se stavlja na osposobljavanje odgajatelja i drugih stručnih suradnika za istraživanje i aktivno promišljanje odgojno obrazovne prakse i dijeljenje iskustava sa sustručnjacima i roditeljima. Godišnjim planom i programom ustanove za 2019/2020. godinu planirani su slijedeći zadaci na području naobrazbe i usavršavanja odgojnih djelatnika:

1. Razmjena iskustava o radu s djecom s teškoćama u razvoju; jačanje kompetencija odgojitelja i pomagača za rad s djecom s teškoćama u razvoju.
2. Jačanje kompetencija odgojitelja u području komunikacijskih vještina

3. Jačanje kompetencija odgojitelja u području dokumentiranja odgojno-obrazovnog procesa
3. Sudjelovati u svim oblicima stručnog usavršavanja izvan ustanove namijenjenim zaposlenicima u predškolskom odgoju i obrazovanju, prema dogovoru i odlukama ravnatelja i Odgajateljskog vijeća.
4. Prezentiranje vlastitih iskustava na stručnim skupovima unutar i van ustanove. (učenje djece)
5. Uključivanje zaposlenika (prema propisima) u tečaj higijenskog minimuma. Plan i program stručnog usavršavanja odgojnih djelatnika detaljno je razrađen u Godišnjem planu i programu ustanove za 2019/2020.

STRUČNA USAVRŠAVANJA - PSIHOLOG

Vremenik

Interni stručni aktivni-radionice:

- **svaka radionica održat će se u dva termina poslije jutarnje smjene 13:15-14:45**
- 10. mjesec. Poticanje razvoja emocionalne inteligencije (starije vrtičke skupine)
- 11. mjesec. Radionica za djecu i roditelje: Igrom do škole (predškolci)
- 12. mjesec: CAP program (skup zaposlenika)
- 1. mjesec. Komunikacijske vještine 1: aktivno slušanje
- 2. mjesec: Komunikacijske vještine 2: prenošenje poruke: asertivnost
- 3. mjesec: priprema za CAP program (predškolci)
- 4. mjesec: Komunikacijske vještine 3: individualni razgovori s roditeljima
- 5. mjesec: Tema po izboru većine odgojitelja
- 6. mjesec: Tema po izboru većine odgojitelja

Sastanci za odgojitelje koji imaju djecu s teškoćama u skupini i asistente

- **svaki drugi mjesec, 16:15-18:15**

GRUPA: KOMUNIKACIJSKE TEŠKOĆE I AUTIZAM (LOPTICE, KOCKICE, RIBICE, PČELICE, SUNCE, PILIĆI)	GRUPA: DRUGE TEŠKOĆE (BOMBONI, BUBAMARE, MRAVI, KOLAČIĆI, TINTILINIĆI)
---	---

11. mjesec: Što je inkluzija, potrebna podrška Što je autizam? Kako djeca s autizmom doživljavaju svijet?	10. mjesec: Razvojni profili
1.mjesec: različiti pristupi u radu s djecom s autizmom: ABBA, TEACCH, Floortime, PECS	12 mjesec: definiranje ciljeva, metoda i načina podrške
3. mjesec: nepoželjna ponašanja	02. mjesec: Igra kod djece s teškoćama u razvoju
5. mjesec: Razvoj socijalnih vještina kod djece s poremećajem iz spektra autizma	04. mjesec: Roditelji djece s teškoćama u razvoju

*teme sastanaka podložne su promjenama u skladu s potrebama odgojitelja i asistenata

PEDAGOG

ISA : Teme

- 1.Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj
- 2.Važnost dokumentiranja –praćenje,planiranje ,dokumentiranje
- 3.Suradnja s roditeljima- komunikacijske vještine

RADIONICE RAZMJENE I ISKUSTVENE PODRŠKE (RIRP)

- svaka radionica održat će se u dva termina :
 - poslije jutarnje smjene 13:15-14:45
 - za popodnevnu smjenu u jutarnjim satima 9 – 10 :30 h (jaslice i mlađe vrtičke)
9:30 -11h (starije)
 - Prijedlog tema i prema dogovoru

<i>Mjesec</i>	<i>Jaslička -1.i2. odg.skupina</i>	<i>Mlađa i srednja odg.skupina</i>	<i>Starija i predškolska odg.skupina</i>	<i>Teme</i>

	teme	teme	teme	xxxxxxx
<i>Listopad</i>	Prilagodba	Razvoj pozitivne slike o sebi - važnost lutke	Popodnevni odmor	Boravak na zraku
<i>Studeni</i>	Stvaranje poticajnog okruženja-kutići i uloga odgojitelja	Prema dogovoru	Priprema za školu - radni	Suradnja s roditeljima pano za roditelje
<i>Prosinac</i>	Prema dogovoru	Prema dogovoru	Prema dogovoru	Tim odgojitelja-važnost timskog djelovanja
<i>Siječanj</i>	Prema dogovoru	Prema dogovoru	Prema dogovoru	Projekti
<i>Veljača</i>	Prema dogovoru	Prema dogovoru	Prema dogovoru	Prema dogovoru
<i>Ožujak</i>	Prema dogovoru	Prema dogovoru	Prema dogovoru	Prema dogovoru
<i>Travanj</i>	Prema dogovoru	Prema dogovoru	Prema dogovoru	Prema dogovoru
<i>Svibanj</i>	Prema dogovoru	Prema dogovoru	Prema dogovoru	Uloga treće osobe u odgojnoj skupini-dadilja,pripravnik, odgojitelj..
<i>Lipanj</i>	Prema dogovoru	Prema dogovoru	Prema dogovoru	Prema dogovoru

PLANIRANJE I VREDNOVANJE PO OBJEKTIMA:. 3x kroz godinu – 17-18 h

VANJSKI PREDAVAČ –nastavak Bošković : Insight komunikacija